

ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่ม
ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร

Factors Affecting the Performance Potential of the Accountants in the group
of the Non-Alcoholic Beverage Retail Business in Bangkok

ภาณุพงศ์ ชูชาติ
Panupong Choochat

สาขาบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Accounting Program, School of Accounting, Sripatum University
E-mail: dam_navyseal@hotmail.com

Received: June 11, 2021; Revised: July 12, 2021; Accepted: July 14, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีประกอบด้วย 1) ด้านองค์ความรู้ 2) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี 3) ด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร 4) ด้านผลตอบแทน และ 5) ด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ ส่วนศักยภาพในการทำงานประกอบด้วย 1) ด้านการประสบความสำเร็จ 2) ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร 3) ด้านการกำกับดูแลและควบคุมภายใน และ 4) ด้านความน่าเชื่อถือของผลงาน ตัวอย่างที่ใช้คือนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 258 คน ได้มาโดยสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม และใช้ระเบียบวิธีวิจัยโดยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีทุกด้าน มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานด้านการประสบความสำเร็จ
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีทุกด้าน มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร ยกเว้นด้านผลตอบแทน
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีทุกด้าน มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานด้านการกำกับดูแลและควบคุมภายใน ยกเว้น ด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร และด้านผลตอบแทน
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีทุกด้าน มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานด้านความน่าเชื่อถือของผลงาน ยกเว้น ด้านผลตอบแทน และด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ

คำสำคัญ: นักบัญชี ศักยภาพการทำงาน

Abstract

The objective of the research was to study factors affecting the performance potential of the accountants in the group of the non-alcoholic beverage retail business in Bangkok. The factors affected the performance potential of the accountants consisted of 1) knowledge,

2) professional accounting ethics, 3) loyalty to the organizations, 4) profits, and 5) career progression. The performance potential consisted of 1) success, 2) executives' satisfaction, 3) internal monitoring and controlling, and 4) reliability of the outcomes. The samples were 258 accountants in the group of the non-alcoholic beverage retail business in Bangkok. They were randomized by simple random sampling. The research instrument was a questionnaire. The research methodology consisted of the descriptive statistical analysis and the multiple regression analysis.

The research findings were as follows.

1. The factors affecting the performance potential of the accountants in all aspects affected the performance potential in the success.
2. The factors affecting the performance potential of the accountants in all aspects affected the performance potential in the executives' satisfaction but excepted the profits.
3. The factors affecting the performance potential of the accountants in all aspects affected the performance potential in the internal monitoring and controlling but excepted the loyalty to the organizations and the profits.
4. The factors affecting the performance potential of the accountants in all aspects affected the performance potential in the reliability of the outcomes but excepted the profits and the career progression.

Keywords: Accountants, Performance Potential

บทนำ

ระยะหลายปีที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีการพัฒนาเศรษฐกิจไปอย่างรวดเร็ว การทำงานในแต่ละหน่วยงาน มีการปรับตัวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ต่างมีการแข่งขันกันเพื่อให้องค์กรเติบโตได้อย่างมั่นคง และประสบความสำเร็จตามนโยบายที่กำหนดไว้ ที่ผ่านมากลุ่มธุรกิจการขายปลีก เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ก็ได้มีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีเปิดบริษัทใหม่เพิ่มขึ้นมากมายจึงทำให้นักบัญชีเป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการกลุ่มธุรกิจประเภทนี้ และเพื่อให้นักบัญชีที่เข้าร่วมงานกับทางองค์กรต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการทำงาน ให้แก่บุคลากรภายในองค์กร แต่สิ่งที่สำคัญไม่ได้อยู่ที่เทคโนโลยีที่นำมาให้เพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถอีกประการด้วย การที่จะทำให้องค์กรดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถที่สูงขึ้น บุคลากรจึงจะมีความพร้อมปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ตรงตามจุดมุ่งหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ หลายองค์กรให้ความสำคัญกับบุคลากร ซึ่งถือเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการคิดสรรบุคลากรแต่ละตำแหน่ง ต้องใช้เวลาในการคิดสรร ฝึกอบรม และพัฒนาความสามารถเพื่อให้ได้บุคลากรมาทดแทนในตำแหน่งที่องค์กรมีความต้องการ หากองค์กรเสียบุคลากรไปเท่ากับว่าองค์กรต้องลงทุนอีกหลายด้านเพื่อที่จะหาบุคลากรมาทดแทน Daniel and Kahn (1978) ให้คำนิยาม ประสิทธิภาพ คือ สิ่งที่มีความสำคัญต่อการวัดผลจากการนำข้อมูลต่าง ๆ มาเปรียบเทียบกับผลงาน เพื่อวัดหาความเที่ยงธรรมจากข้อมูล และให้นิยามถึงศักยภาพขององค์กรด้วย คือ เพื่อการนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย การเรียนรู้ ฝึกอบรม ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และความจงรักภักดีต่อองค์กร แล้วนำมาเปรียบเทียบกับศักยภาพขององค์กร

ศักยภาพการทำงาน การสร้างผลงานที่ถูกต้องมีความน่าเชื่อถือ ตามระเบียบข้อบังคับทางบัญชี เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีมีความรู้ความสามารถตรงตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด (กรณีการ ผนวสะอาต 2560) จากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาคุณลักษณะที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี เพื่อจะเป็นการพัฒนาศักยภาพในการทำงานของนักบัญชีในองค์กรต่าง ๆ ให้ความพร้อมยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลจากการศึกษาจะนำไปปรับใช้กับนักบัญชีเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น และเพื่อเป็นข้อมูลให้แก่องค์กรต่าง ๆ ได้นำข้อมูลไปปรับใช้กับนักบัญชีภายในองค์กร ให้มีประสิทธิภาพตามที่องค์กรกำหนดวัตถุประสงค์ และดำเนินงานได้อย่างตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านองค์ความรู้ที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความจงรักภักดีต่อองค์กรที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านผลตอบแทนที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร
5. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ในส่วนนี้ประกอบด้วย ตัวอย่าง คือ นักบัญชีในกลุ่มธุรกิจขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 719 คน โดยคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยสูตร Taro Yamane (สุทธนู ศรีไสย์, 2551) ทำให้ได้ขนาดของตัวอย่าง ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ 258 คน โดยมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จำนวน 3 ท่านเพื่อพิจารณาว่าเครื่องมือที่ใช้มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ ซึ่งค่า IOC ที่กำหนดคือ ต้องมีค่ามากกว่า .5 ขึ้นไป เมื่อผ่านการพิจารณาตามค่าเฉลี่ยที่กำหนดและปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบเรียบร้อยแล้ว จึงนำแบบทดสอบดังกล่าวนำมาทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร

คุณลักษณะทั่วไปของบุคคล		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	158	61.20
	หญิง	100	38.80
อายุ	20-25 ปี	6	2.30
	26-30 ปี	18	7.00
	31-40 ปี	168	65.10
	มากกว่า 40 ปี	66	25.60
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	212	82.20
	ปริญญาโท	46	17.80
	ปริญญาเอก	0	0.00
ประสบการณ์การทำงาน	ต่ำกว่า 1 ปี	0	0.00
	1-3 ปี	15	5.80
	4-10 ปี	76	29.50
	มากกว่า 10 ปี	167	64.70
รายได้ต่อเดือน	ต่ำกว่า 20,000 บาท	24	9.30
	20,001-40,000 บาท	215	83.30
	40,001-75,000 บาท	13	5.00
	75,001-100,000 บาท	4	1.60
	มากกว่า 100,000 บาท	2	0.80

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านองค์ความรู้	4.02	.55	มาก
2. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	4.38	.56	มากที่สุด
3. ด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร	4.29	.57	มากที่สุด
4. ด้านผลตอบแทน	3.48	.57	มาก
5. ด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ	3.81	.59	มาก
โดยรวม	4.00	.57	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกรายข้อได้ดังนี้ ด้านองค์ความรู้มีค่าเฉลี่ย

อยู่ในระดับมาก ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความจงรักภักดีต่อองค์กรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลตอบแทนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร

ศักยภาพการทำงาน	$\bar{X}$	S	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการประสบความสำเร็จ	4.23	.52	มากที่สุด
2. ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร	3.94	.58	มาก
3. ด้านการกำกับดูแลและควบคุมภายใน	3.91	.53	มาก
4. ด้านความน่าเชื่อถือของผลงาน	4.14	.50	มาก
โดยรวม	4.06	.53	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ พบว่าข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกรายข้อได้ดังนี้ ด้านการประสบความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านการกำกับดูแลและควบคุมภายใน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านความน่าเชื่อถือของผลงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 สมมติฐานที่ 1-5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ด้านการประสบความสำเร็จ

Variable	Standardized Coefficients	t- value	Sig
1. ด้านองค์ความรู้	0.121	8.172*	.035
2. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	0.308	4.829*	.000
3. ด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร	-0.138	-1.984*	.048
4. ด้านผลตอบแทน	-0.254	-4.835*	.000
5. ด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ	0.620	9.855*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการประสบความสำเร็จ แสดงให้เห็นว่า ด้านองค์ความรู้ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร ด้านผลตอบแทน และด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ มีผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ด้านการประสบความสำเร็จ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตารางที่ 5 สมมติฐานที่ 6–10 ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร

Variable	Standardized Coefficients	t- value	Sig
1. ด้านองค์ความรู้	0.347	7.332*	.000
2. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	0.146	2.748*	.006
3. ด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร	0.200	3.446*	.001
4. ด้านผลตอบแทน	-0.039	-0.891*	.374
5. ด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ	0.315	6.015*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร แสดงให้เห็นว่า ด้านองค์ความรู้ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร และด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ มีผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนด้านผลตอบแทน ไม่มีผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร

ตารางที่ 6 สมมติฐานที่ 11–15 ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ด้านการกำกับดูแลและควบคุมภายใน

Variable	Standardized Coefficients	t- value	Sig
1. ด้านองค์ความรู้	0.402	7.935*	.000
2. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	0.124	2.186*	.030
3. ด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร	0.053	0.858*	.391
4. ด้านผลตอบแทน	0.059	1.255*	.211
5. ด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ	0.326	5.820*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการกำกับดูแลและควบคุมภายใน แสดงให้เห็นว่า ด้านองค์ความรู้ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ มีผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ด้านการกำกับดูแลและควบคุมภายใน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร และ ด้านผลตอบแทน ไม่มีผลต่อศักยภาพการทำงานของ นักบัญชี ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร

ตารางที่ 7 สมมติฐานที่ 16-20 ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ด้านความน่าเชื่อถือของผลงาน

Variable	Standardized Coefficients	t- value	Sig
1. ด้านองค์ความรู้	0.610	10.772*	.000
2. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	0.221	3.474*	.001
3. ด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร	-0.187	-2.700*	.007
4. ด้านผลตอบแทน	0.019	0.368*	.713
5. ด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ	0.114	1.825*	.069

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่าปัจจัยข้างต้นส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีดังนี้

1. ปัจจัยด้านองค์ความรู้ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร ด้านผลตอบแทน และด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ มีผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ด้านการประสบความสำเร็จ
2. ปัจจัยด้านองค์ความรู้ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร และด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ มีผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร ส่วนปัจจัยด้านผลตอบแทน ไม่มีผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร
3. ปัจจัยด้านองค์ความรู้ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ มีผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ด้านการกำกับดูแลและควบคุมภายใน ส่วนปัจจัยด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร และ ด้านผลตอบแทน ไม่มีผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร
4. ปัจจัยด้านองค์ความรู้ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ส่วนปัจจัยด้านผลตอบแทน และด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ ไม่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชี ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาได้นำผลงานวิจัย เอกสาร บทความ เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผล เพื่อให้ผลงานที่ทำการศึกษาค้นคว้ามีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อส่วนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านองค์ความรู้ มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการประสบความสำเร็จ ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร ด้านการกำกับดูแลและควบคุมภายใน และด้านความน่าเชื่อถือของผลงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลรัตน์ พักเกาะ (2560) ได้ทำการศึกษาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

ของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานครตัวอย่างในการวิจัยคือผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าจรรยาบรรณและสมรรถนะของผู้ตรวจสอบ และรับรองบัญชีมีความสำคัญทางสถิติอย่างมีนัยยะสำคัญที่ระดับ .05 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในทิศทางเดียวกัน และ กรณีการ ผิดสะอาด (2560) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทยพบว่า ผลการวิจัยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า แนวทางการปฏิบัติของผู้สอบบัญชีภาษีอากร สมรรถนะของผู้สอบบัญชีภาษีอากร และจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย ระดับนัยสำคัญ 0.05 และ Ramdeja (2001) ได้ศึกษาความผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานคร โดยเลือกตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ 3 แห่งและเอกชน 3 แห่ง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดระหว่างอาจารย์จากมหาวิทยาลัยทั้ง 2 ประเภท กล่าวคืออาจารย์จากมหาวิทยาลัยของรัฐ มีอายุสูงกว่าอาจารย์จากมหาวิทยาลัยเอกชน ส่วนเรื่องของระดับความผูกพันต่อองค์กรนั้น อาจารย์มหาวิทยาลัยรัฐจะมีความผูกพันสูงกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

2. ปัจจัยด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการประสบความสำเร็จ ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร ด้านการกำกับดูแลและควบคุมภายใน และด้านความน่าเชื่อถือของผลงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชัย ชมศิริ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความผูกพันกับองค์กร ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และด้านมนุษยสัมพันธ์ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการทำงานด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ 2) ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความผูกพันกับองค์กร ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และด้านมนุษยสัมพันธ์ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการทำงานด้านการจัดหาทรัพยากร 3) ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความผูกพันกับองค์กร ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และด้านมนุษยสัมพันธ์ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการทำงานด้านกระบวนการปฏิบัติงาน 4) ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความผูกพันกับองค์กร ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี และด้านมนุษยสัมพันธ์ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการทำงานด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย และสกลพร พิบูลย์วงศ์ (2554) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทางเลือกเพื่อการลงทุนเกี่ยวกับการวางระบบควบคุมภายในและสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่มีผลต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี โดยสรุปการวางระบบควบคุมภายในและสภาพแวดล้อมภายในองค์กรมีผลต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี ซึ่งจะทำให้คุณภาพข้อมูลทางบัญชีมีความเข้าใจได้ มีความน่าเชื่อถือสามารถเปรียบเทียบได้ และนำไปใช้ในการบริหารงาน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการวางระบบควบคุมภายใน และสภาพแวดล้อมภายในองค์กร เพื่อให้ระบบงานและบุคลากรทำงานประสานกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร

3. ปัจจัยด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการประสบความสำเร็จ ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร และด้านความน่าเชื่อถือของผลงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภา จันทร์ท้าว (2559) ศึกษาและเปรียบเทียบความจงรักภักดีของพนักงานที่มีต่อบริษัทโตโยต้า โกเซ เอเชีย จำกัด จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส อายุการทำงาน และตำแหน่งงานค่า เกี่ยวกับความจงรักภักดีต่อองค์กร ทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านพฤติกรรมที่แสดงออก ด้านความรู้สึกรู้ และด้านการรับรู้ ได้ผลดังนี้ คือ 1) ความจงรักภักดีของพนักงาน มีผลด้านพฤติกรรมที่แสดงออกอยู่ในระดับมาก ด้านความรู้สึกรู้ และด้านการรับรู้ อยู่ในระดับ ปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบ ความจงรักภักดีของพนักงาน จำแนกตามเพศ โดยรวมในแต่ละด้าน รับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านพฤติกรรมที่แสดงออก และ

ด้านความรู้สึก 3) ผลการเปรียบเทียบ ความจงรักภักดีของพนักงาน จำแนกตามอายุ โดยรวมแต่ละด้าน ด้านพฤติกรรมที่แสดงออกและด้านความรู้สึกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัจจัยด้านผลตอบแทน อิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการประสบความสำเร็จ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดารุณี กองทอง (2560) มีวัตถุประสงค์การศึกษา 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บัญชีในสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บัญชีในสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตั้งใจและความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บัญชีในสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผลการศึกษพบว่าความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บัญชีด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ เป็นด้านที่เจ้าหน้าที่บัญชีในสำนักงาน กสทช. มีความสามารถมากที่สุด รองลงมาคือด้านทักษะวิชาชีพและความรู้ความสามารถเชิงเทคนิค อย่างไรก็ตามความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่าอายุ ระดับการศึกษา และความถี่ในการฝึกอบรมที่แตกต่างกันมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บัญชีโดยรวม นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการตั้งใจในการปฏิบัติงานกับความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บัญชี และ Boudreau and Judge (2001) ได้ศึกษาถึงบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านอาชีพ แสดงให้เห็นว่าบุคลิกภาพในด้านการใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล ประเภทยาใจใส่ต่อสิ่งภายนอก ประเภทแบบตรงไปตรงมา ประเภทที่คล้อยตามผู้อื่นและประเภทมีสติหรือการมีเหตุผล ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการทำงานให้ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ทางด้านอาชีพจากปัจจัยภายนอกด้วยตัวเอง คือ ด้านผลตอบแทน การสามารถนำพาตนเองไปสู่ความสำเร็จจากภายในได้ด้วยตนเอง เช่น ความสนใจในการทำงาน ความพึงพอใจในอาชีพ และสัมผัสได้ว่าบุคลิกที่มีความใส่ใจต่อสิ่งรอบข้างมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพ ส่วนบุคลิกที่เน้นไปทางอารมณ์มีอิทธิพลด้านลบต่อความสำเร็จ ด้านบุคลิกที่มีเหตุผลไม่มีอิทธิพลจากความสำเร็จจากภายนอก และมีผลกระทบทางด้านลบกับความสำเร็จที่มาจากภายใน ส่วนบุคลิกที่คล้อยตามผู้อื่นมีอิทธิพลด้านลบต่อความสำเร็จ และบุคลิกด้านตรงไปตรงมามีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางอาชีพเล็กน้อย

5. ปัจจัยด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ มีอิทธิพลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีในกลุ่มธุรกิจการขายปลีกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการประสบความสำเร็จ ด้านความพึงพอใจของผู้บริหาร และด้านการกำกับดูแลและควบคุมภายใน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวรรัตน์ เลิศสุวรรณเสรี (2555) วัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัยราชพฤกษ์ 10 ด้านได้แก่ 1) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ 2) ด้านความรับผิดชอบ 3) ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน 4) ด้านความสำเร็จในการทำงาน 5) ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ 6) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา 7) ด้านนโยบาย/แผนและการบริหารงาน 8) ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ 9) ด้านความมั่นคงในงาน 10) ด้านสถานที่การทำงาน ผลการศึกษพบว่า บุคลากรวิทยาลัยราชพฤกษ์มีความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ 2) ด้านความรับผิดชอบ 3) ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน 4) ด้านความสำเร็จของงาน 5) ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ 6) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา 7) ด้านนโยบาย แผนและการบริการ 8) ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ 9) ด้านความมั่นคงในงาน 10) ด้านสถานที่การทำงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ปัจจัยด้านองค์ความรู้ เป็นสิ่งมีความสำคัญยิ่งต่อนักบัญชี ซึ่งต้องหมั่นความรู้เพิ่มเติมในสายงานอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับมา นำไปปรับใช้กับองค์กรได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ปัจจัยด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี นักบัญชีควรยึดถือเป็นหลักปฏิบัติเพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างถูกต้อง เที่ยงธรรม อีกทั้งยังเป็นการให้ความเชื่อมั่นแก่ทั้งบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร ที่ส่งผลต่อนักบัญชีหรือผลงานของนักบัญชีท่านนั้น ๆ ด้วย

3. ปัจจัยด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร สามารถแสดงออกได้ทั้งทางด้านพฤติกรรมและทางความรู้สึก ที่แสดงออกถึงการปกป้อง และเทิดทูนองค์กรของตนให้สามารถดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามนโยบายที่ผู้บริหารได้กำหนดไว้ ซึ่งทั้งนี้หากนักบัญชีมีความจงรักภักดีต่อองค์กร ก็จะช่วยให้องค์กรดำเนินกิจการไปได้อย่างต่อเนื่อง และลดการลาออกของพนักงานภายในองค์กรได้

4. ปัจจัยด้านผลตอบแทน ควรมีการกำหนดผลตอบแทนที่ชัดเจน เป็นธรรมต่อนักบัญชี รายได้เหมาะสมกับปริมาณงาน หรือ ภาระหน้าที่ที่นักบัญชีได้รับหรือไม่ และมีการเพิ่มขึ้นเงินเดือนให้กับนักบัญชีอย่างเหมาะสม ยุติธรรมทั้งในส่วนของพนักงาน และองค์กร

5. ปัจจัยด้านความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ พนักงานทุกคนล้วนมีความปรารถนาที่จะมีความเจริญก้าวหน้าในสายอาชีพของตน เมื่อเห็นว่าพนักงานมีผลงานที่ดี ประกอบกับคุณสมบัติและวัยวุฒิที่เหมาะสม ก็ควรที่จะได้รับการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่พนักงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในหลากหลายกลุ่มนักบัญชีที่ยังไม่ได้ทำการสำรวจ เพื่อให้เป็นการสำรวจข้อบกพร่องหรือข้อเสนอแนะที่ส่งผลในด้านดีให้แก่ศักยภาพการทำงานของนักบัญชีโดยรวมต่อไป

2. ควรให้มีการศึกษาในแนวทางการทำงานของนักบัญชีที่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ในด้านโปรแกรมสำเร็จรูปให้แก่ผู้ที่สนใจในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการของตนเองหรือองค์กรให้ดียิ่งขึ้นไป

3. ควรจะมีการวัดผลสัมฤทธิ์ความรู้ความสามารถของนักบัญชีอยู่อย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากปัจจุบันมีการพัฒนาในระบบการทำงานของบัญชีอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีการเปลี่ยนแปลงข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ อยู่บ่อยครั้ง เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ทันต่อสิ่งที่ต่อการนำเสนอผลงาน ควรมีความถูกต้องและครบถ้วน ณ ระยะเวลาที่นำเสนอ

4. ควรให้มีการนำข้อมูลการทำงานที่ส่งผลต่อศักยภาพการทำงานของนักบัญชีแต่ละกลุ่มมาเปรียบเทียบกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการทำงานในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องด้วยความกรุณาจาก ดร.พรทิวา แสงเขียว หัวหน้าสาขาวิชาบัญชีคณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุมซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการการศึกษาค้นคว้าวิจัยฉบับนี้ เพื่อให้การศึกษาวิจัยฉบับนี้เป็นไปด้วยความถูกต้องตามหลักและระเบียบวิจัย อีกทั้งยังให้คำแนะนำในการแก้ไขในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ให้สำเร็จตามเป้าประสงค์ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ ผิวสะอาด. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี ภาษีอากรในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2560.
- กมลรัตน์ ฟักเกาะ. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2560.
- ขวัญชัย ชมศิริ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2560.
- ปวรัตน์ เลิศสุวรรณเสรี. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร วิทยาลัยราชพฤกษ์ ประจำปีการศึกษา 2555. นนทบุรี: วิทยาลัยราชพฤกษ์, 2555.
- ดารุณี กองทอง. ความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บัญชีในสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน (กสทช.). อุบลราชธานี: คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2560.
- วิภา จันทร์หล้า. ความจงรักภักดีของพนักงานที่มีต่อบริษัทโตโยต้า โกเซ เอเชีย จำกัด จังหวัดชลบุรี. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559.
- สกลพร พิบูลย์วงศ์. ความคิดเห็นของนักบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทางเลือกเพื่อการลงทุนเกี่ยวกับการวางระบบควบคุมภายในและสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่มีผลต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี. นนทบุรี: คณะบัญชี วิทยาลัยราชพฤกษ์, 2554.
- สุทธนู ศรีไสย. สถิติประยุกต์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551 .
- Boudreau, John W. John W. Boudreau., Wendy R. Boswel., and Timothy A. Judge. **Effects of Personality on Executive Career Success in the United States and Europe: Center for Advanced Human Resource Studies.** New York: School of Industrial and Labor Relations Cornell University, 2001.
- Daniel, Katz and Robert L. Kahn. **The Social Psychology of Organization.** 2nd ed. New York: John Wiley & Sons, 1987.
- Ramdeja, Dhira J. **Organizational Comitment of Thai University Instructors: A study of Public and Private University in Bangkok Metropolis.** Doctoral Dissertation, National Institute of Development Administration, 2001.